

Hesteavlens 1886

med særligt Hensyn til vort udenlandske Marked.

Af Konsulent, Dyr læge J. Jensen.

Heller ikke for Hesteavlens Vedkommende har 1886 hørt til de gode Aar, thi det følelige Fald i Hestepriserne, der begyndte i Efteraaret 1885 og da fornemlig ramte den simplere Kvalitet samt Føl og Plage, er om end med Afbrydelser fortsat og har navnlig kulmineret hen imod og i December Termin, da mange for at gjøre Penge vare nødte til at sælge, hvad de kunde, og til de Priser, som de faa Liebhaveere paa denne Aarstid — mest franske Opkjøbere — bestemme.

Men alligevel er der ingen Grund til at se Hesteforretningen særlig sort, thi der har hele Aaret igjennem været særdeles livlig Efterspørgsel efter Heste til Udlandet (se senere om vor Ud- og Indførsel).

I det Hele taget synes, trods Stilstanden i Forretningslivet i hele Europa, vor Hesteudførsel at være i stadig Stigen. Og Grunden hertil maa søges i, at den danske Hest mere og mere vinder Terrain i Udlandet navnlig til Personbefordringen i Byerne, et Felt, der kræver et betydeligt og jævnt stigende aarligt Tilskud.

At det ikke er paa Grund af billige Priser, at Tyskerne købe vore Heste, vil man let erfare af de af vedkommende Aktieselskaber udgivne Meddelelser om Gjennemsnitsprisen, de betale for deres Remonter. Jeg skal oplyse, at det berlinske Omnibusselskabs jyske Heste i 1884 stod i ca. 1200 Mk., og til Sammenligning kan jeg anføre, at Pa-

riser-Omnibusselskabet næppe betalte 900 Kr. for Stykket af dets Heste i 1883. Ligeledes have de faa forædlede tyske Sporvognshest, der bruges i Berlin, ogsaa kostet omtr. 150 Mk. mindre pr. Stk. end de danske.

Endelig kan jeg tilføje, at hvor Kampen, som i Westfalen, er staaende mellem den lille »Belgier«, Ardennerhesten, og den danske, foretrækkes denne og betales noget dyrere for samme Kvalitet.

Vi behøve jo ogsaa blot at gjennevlæse tyske Landbrugsblade for at erfare, at Produktionen af en Hest, lig den danske, der er skikket til Plovhest og betales dyrt som Omnibus- og Sporvognshest, er et Maal, som tyske Landbrugere i Aaringer have stræbt hen imod, men som, trods Krydsning med franske, belgiske, Suffolk og Clydesdale Hingste, endnu er saa langt fra naaet, at Blikket hos mange nu rettes mod Nord for at finde Hjælpen hos os. Vore Hingstepriser ere dem imidlertid for høje, ligesom i det Hele taget deres Kjendskab til vore Forhold er saa mangelfuldt, at vor Hesteforretning med Tyskland tildels endnu gaaer i det gamle Spor. Dog er den Forandring, som vi vistnok ikke have Grund til særlig at glæde os over, indtruffen, at der nu opkjøbes en Del ret gode Hopper, der benyttes til Tillæg, og dels blive bedækkede af forædlede og dels, som i Westphalen, af svære, belgiske Hingste. Tillige udføre vi nu aarlig en Mængde Føl, der vel tildels kun opføres i Marsken, men dog ogsaa gaa længere bort til Avlsformaal. Allerede i fem Aar er der af mecklenborgske Godsejere kjøbt gode, jyske Føl for derpaa at grundlægge Stutterier, og i de seneste Aar har en større pommersk Landboforening ogsaa gjort større Opkøb af Føl, der med god Avance ere bortauktionerede til Medlemmerne. — Iaar vare Føllene jo billige, men ellers har Kjøberne just ikke havt dem i sit Hjem til godt Kjøb, idet Udgifterne beløbe sig pr. Stk. til 50—80 Mk., inkl. 20 Mk. i Told; 3—400 Mk. har saaledes været den gængse Pris for et middelgodt Hoppeføl. Vor isolerede Beliggenhed bidrager til, at der bliver en ufor-

holdsmæssig Forskjel paa den Pris, Sælgeren faaer, og den, Kjøberer betaler.

Hestepriisen har for Jyllands Vedkommende iaar stillet sig omtrent saaledes: 1ste Klassenes Heste, især fra Sydjylland, ere til Brunsvig betalt med indtil 1000 Kr. og derover, dog med Tendens til Dalen mod Aarets Slutning; ellers have de bedste fede Heste kostet 8—900 Kr. og nogle derover paa Randers Vintermarkeder. 2den Kl. er betalt med 6—800 Kr. og Sporvognshestene med 450—600 Kr. pr. Stk.

I Efteraaret er der af Sachsere opkjøbt mange ret gode, mindre Heste til Landbrug og Sporvognskjørsel til Priser indtil 500 Kr., ligesom Franskændene hele Efteraaret og Vinteren have gjort forholdsvis store Opkjøb, ca. 1500 Stk., til en Gjennemsnitspris af 400 Kr.

De stadig dalende Konjunkturer for Landbrugsprodukter have især gjort sig gjældende med Hensyn til Følprisen, der har været usædvanlig lav, ja endog gik ned til 70 Kr. for simplere Varer, medens dog gode Handelsføl kostede indtil 150 Kr. Men for gode Føl, af god Afstamning, betales der endnu antagelige Priser: 2—300 Kr.; for et enkelt, 5 Mndr. gl. Hoppeføl, blev der ved Auktion i Randers, foranstaltet af »Foreningen af jydsk Landboforeninger«, endog betalt 440 Kr.

De eneste Heste, der fuldt ud holde Prisen, ere gode Hingste, og der er fra Aktieselskabers Side endog større Efterspørgsel end Tilbud. Der er i Efteraaret solgt en 3½-Aars Hingst for 5500 og en 2½-aarig for 3500 Kr.

Denne Kjendsgjerning er et yderligere glædeligt Bevis for, at Landbefolkningen ikke synker helt sammen ved de daarlige Tider, men snarere ægges til yderligere Anstrængelser i den eneste rigtige Retning: Forbedring af Kvaliteten.

Et Spørgsmaal, Hestevæsenet vedrørende, der ikke udelukkende har pekuniær Betydning, er Hærens Remontering, og dette Spørgsmaal trænger sig med de krigerske Udsigter og Preussens Udførselsforbud for Heste for

Øjeblikket stærkt i Forgrunden. Skulle vi i det Hele taget have Rytteri, maa det utvivlsomt i sin Udvikling ifølge Tysklands Exempel; vi bør have gode, forædlede Heste til denne Brug, og vi bør have dem indenfor Landets Grænser; men det er en Sag, som Opdrætteren ikke alene er forpligtet til at bringe Ofre for. Skal der udrettes noget i den Retning, maa det ske ved Samvirken af alle de Faktorer, der have at gøre med denne Sag. Og det forekommer mig, at der paa Sjælland fra Fortiden er et Grundlag at bygge videre paa i den antydede Retning, naar der konsekvent arbejdes mod Maalet; men Opdrætterne maa med, og det skeer bedst ved at gøre Forretningen indbringende for dem. Staten bør betale sine Remonter med en for Opdrætteren lønnende Pris og skille ham af med dem allerede i 3-Aars Alderen, ligesom det nu ogsaa skeer andet Steds.

Af Foranstaltninger til Hesteavlens Fremme maa nævnes, at »Foreningen af jydsk Landboforeninger« ved sit Udvalg for Husdyravl og Husdyrbrug har taget Spørgsmaalet om Avlsforeninger op og nu søger at faa saadanne dannet i de fremmeligere Egne. Ligeledes maa nævnes Udgivelsen af ovennævnte Forenings Stambog over jydsk Hingste, indeholdende Stamtavler og Beskrivelse af ca. 500 Hingste, der have havt Betydning for den jydsk Hesteavl i dette Aarhundrede. Paa dette Grundlag vil herefter Stambogsføring blive mulig ogsaa for Lægfolk, og hele Avlen vil ventelig, da Interessen for Stamtavler nu er en Del vakt hos Opdrætterne, faa et betydeligt Stød fremad i rationel Retning. Ogsaa lige over for vore Kunder, Tyskerne, kan det faa praktisk Betydning for os ved Salg af Avlsdyr, at vi kunne dokumentere, at Avlen ikke drives hen i Vejret.

Af Begivenheder paa Hesteavlens Omraade i Udlandet skal nævnes Udstillingerne i Kiel og Stockholm. — Den første var især interessant for os ved, at der var fremstillet glimrende Resultater af, at en hel Egn arbejder i én bestemt Retning, i Modsætning til, hvad der

raader i Hesteavlens paa Fyen og Sjælland. Desuden fik man øjensynligt Bevis paa, hvor højt Tyskerne skatte den danske Hest, der var repræsenteret ved flere gode Hingste, men* fornemlig ved en rød, fra Bovlund i Nordslesvig, Søn af en jydsk Hingst.

Udførselen har i Landbrugsaaet 1885—86 udgjort 12,341 Heste og Føl mod 11,191 i 1884—85, medens Indførselen i samme Tidsrum kun var 2801 mod 3975 Stkr. i 1885. Overskudsudførselen er saaledes 9540 mod 7216, og den er betydelig større, end den har været i de sidste 5 Aar. Grunden hertil er saavel forøget Udførsel som formindsket Indførsel, og denne skyldes vistnok mest, at man begynder at blive kjed af de smaa, saakaldte russiske Heste.

Med hvor stort et Tal, Jylland deltager i Hesteudførselen, er uvist, men naar man husker paa, at der til Kjøbenhavn og Øerne sælges en Mængde jydsk Heste, er det ikke usandsynligt, at der fra Jylland forsendes et Antal, der ikke staaer den hele Udførsel fjernt, og som vistnok mindst repræsenterer 6—7 Mill. Kroner for Tiden.